

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-08-19
Besvaras senast
2015-09-09

Till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:747 Marint skräp – ett allvarligt miljöhot

Förekomsten av marint skräp är ett stort, växande och allvarligt problem. Bara i Nordsjön dumpas årligen 20 000 ton skräp. Totalt i världshaven beräknas ofattbara 6,4 miljoner ton skräp dumpas varje år. Det marina skräpet får allvarliga konsekvenser för såväl djur som människa. Exempelvis så dör fler än 1 miljon fåglar och 100 000 däggdjur varje år efter att ha fastnat i eller ätit plast som de hittat i havet. Vi människor får i oss mikroplaster och miljögifter från skräpet genom att konsumera fisk och skaldjur.

I Sverige är det särskilt västkusten och i synnerhet Bohuslän som är värst drabbat och detta på grund av det geografiska läget och strömmar som tar med sig mängder av skräp från bland annat Storbritannien. Mellan 4 000 och 8 000 kubikmeter skräp flyter årligen i land på västkusten. För många kommuner innebär det stora kostnader för städning av stränder, men trots att enorma mängder skräp flyter i land blir det mesta av skräpet likväl kvar i havet där det sjunker till botten eller flyter omkring.

Den största delen av det marina skräpet utgörs av platsföremål som naturen inte klarar av att omhänderta. I stället bryts bara materialet ned till mindre och mindre delar tills det utgörs av mikroskopiska partiklar. Dessa mikroplaster hamnar sedan i näringskedjan där de fungerar som giftbärare, detta dels eftersom många plaster i sig innehåller farliga kemikalier och dels eftersom mikroplaster också tenderar att dra till sig andra miljögifter som finns i havsmiljön.

Mikroplasterna i havet kommer dock från fler källor än det marina skräpet. Exempelvis innehåller många kroppsvårdsprodukter liksom kläder mikroplaster som spolats ut i avloppet när vi duschar och tvättar våra kläder. Dessvärre klarar dagens reningsverk inte av att ta hand om allt utan betydande mängder fortsätter ut i havet.

Efter det att riksdagen tidigare i år gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att stärka arbetet för att minska förekomsten av marint skräp och mikroplaster i våra vattenområden fattade regeringen den 6 augusti beslut om att uppdra åt Naturvårdsverket att identifiera och föreslå åtgärder mot utsläpp av mikroplaster i havet från viktiga källor i Sverige. Det var ett mycket välkommet uppdrag och helt i linje med riksdagens beslut, men det är otillräckligt. Inte minst måste det internationella arbetet intensifieras i syfte att

minska de totala avfallsmängderna och skapa bättre fungerande avfallshanteringssystem. Sverige måste aktivt driva dessa frågor inom EU men också inom Oskar och Helcom som är konventionerna för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten respektive Östersjön.

Inom Oskar antogs i fjol en regional aktionsplan avseende marint skräp, och ett arbete pågår för att ta fram en motsvarande plan inom Helcom. Vidare ska även en åtgärdsplan antas inom EU som ett led i genomförandet av EU:s havsmiljödirektiv. Det är viktigt att Sverige är pådrivande i alla dessa sammanhang. Vidare är det oerhört viktigt att Sverige driver på för att EU-kommissionens nya förslag om en cirkulär ekonomi, som ska komma före årets slut, utformas på ett sådant sätt att det blir ett kraftfullt verktyg i arbetet med att minska avfallsmängderna och förekomsten av marint skräp.

Mot bakgrund av ovanstående har jag följande frågor till klimat- och miljöminister Åsa Romson:

1. Hur vill ministern stödja kommuner som är särskilt drabbade av marint skräp?
2. Sverige har åtagit sig att driva två av de regionala åtgärder som Oskars regionala aktionsplan innehåller, dels ett projekt som handlar om att utveckla och främja hållbara rutiner för hur fisket genererar och hanterar marint skräp, dels ett projekt som handlar om att undersöka och främja användandet av bästa tillgängliga teknik för att förhindra att avloppsrelaterat skräp, däribland mikroplaster, når den marina miljön. Hur fortskrider dessa två projekt?
3. När bedömer ministern att en regional åtgärdsplan avseende marint skräp kan antas inom Helcom?
4. Hur verkar ministern för att säkerställa att EU-kommissionens nya förslag om en cirkulär ekonomi blir till ett viktigt verktyg i arbetet för att minska förekomsten av marint skräp och mikroplaster i haven?

.....
Johan Hultberg (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin